VITALII TRENEV

INDIENII

★

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚA și TEHNICA

6

1955

AU APĂRUT ÎN COLECȚIA NOASTRĂ:

Nr. 1-2 — METEORITUL DE AUR (partea I și a II-a)
de Octavian SAVA

Nr. 3 — A 12-a VARIANTĂ
de Leonid PETRESCU

Nr. 4 — MAREA EXPERIENȚĂ
de M. NAUMESCU
și
PROXIMA CENTAURI
de M. BRATEȘ

Nr. 5 — INIMĂ DE CIUTĂ
de A. ROGOZ și C. GHENEA
și
O ÎNTÎMPLARE OBIȘNUITĂ
de P. STĂNESCU

Nr. 6 — INDIENII (partea I)
de Vitalii TRENEV

I N D I E N I I

de VITALII TRENEV

(În romîneşte de Tatiana Berindei)

SOLII

Anotimpul călduros era pe sfîrşite. În pădure, mai cu seamă în poieniţele de pe malurile rîurilor, se găseau acum multe rădăcini comestibile şi femeile indiene îşi făceau proviziile de toamnă. Umblînd după rădăcini, cîteva indiene rătăceau prin pădure, pe dealurile de pe mal care despărţeau prin măguri prelungi marele sat al tribului kvinececeaţilor de litoralul oceanului.

Era o zi de toamnă senină. Peste pădurea de cedri se aşternuse tăcerea. Tînăra Hulaghit şi frăţiorul ei de zece ani, Guklaţa, depărtîndu-se de ceilalţi, găsiseră un loc minunat — o vîlcea aflată chiar lîngă locul unde un pîrăiaş se vărsa într-un mare rîu. Cedrii uriaşi şi roşiatici se dădeau aci la o parte descoperind o luncă uscată pe care creşteau în abundenţă coada calului şi ferigi dese.

Rădăcinile groase şi dulci ale acestor plante se puteau mînca şi erau foarte căutate de gospodinele indiene. Scoţîndu-şi cureaua de pe frunte, Hulaghit dădu jos din spinare un coş mare împletit cu multă iscusinţă din coajă de copac, îşi aruncă pe iarbă pelerina împletită din curmei, cu modele frumoase şi, nemaiavînd pe ea decît o fustiţă scurtă, se apucă cu vrednicie de lucru.

Cu o lopăţică de lemn, trecută prin foc ca să fie mai trainică, Hulaghit săpa pămîntul afînat şi ruginiu, descoperind rădăcini groase alb-gălbui, apuca planta de pămătuful de verdeaţă cu mîna ei mică, dar puternică, o trăgea din pămînt şi o punea peste grămadă. Guklaţa îşi înfipsese în pămînt alături de lucrurile lui Hulaghit suliţa cu vîrful din corn de cerb şi lucra şi el în tăcere, căutînd să nu rămînă mai prejos de surioara lui.

Amîndoi se mînjiseră pe mîini cu pămîntul reavăn. Trosnetul plantelor, pline de sevă, mirosul de ţărînă răscolită şi de lujere strivite, aspectul rădăcinilor rotunjite, cărnoase, alb-gălbui, totul îi bucura pe tinerii indieni care munceau cu spor şi voie bună.

Rădăcini se găseau multe şi Hulaghit cea vioaie, dînd peste cîte una mai mare, nu-şi putea stăpîni o exclamaţie de bucurie.

— O, Guklața ! striga ea mîndră, arătîndu-i fratelui ei rădăcina găsită.

Dar băiețașul, deși era cu cinci ani mai mic ca Hulaghit, se silea să păstreze gravitatea cuvenită unui bărbat. Cînd i se întîmpla și lui să dea peste o rădăcină mai frumoasă o arăta în tăcere, privind-o doar cu înțeles pe sora lui.

Soarele era acum destul de sus pe cer. Trupurile mlădioase și drepte, cu nuanțe de bronz, ale tinerilor indieni luceau de sudoare. Valul greu al părului negru și bogat încălzea spatele gol al Hulaghitei. Simțea năduşeala adunîndu-i-se între omoplați, apoi șiruindu-i de-a lungul spatelui. Ridicîndu-și părul, îl răsuci în creștetul capului într-un nod mare, rupse din fustița ei scurtă un curmei și legă cu el conciul cel greu. O adiere ușoară de vînt venind dinspre rîu răcori plăcut trupul încins al fetei.

Aruncă o privire în jurul ei și văzu cît de mult pămînt au răscolit ei doi. Aproape de-a lungul întregii vîlcele, pe malul pîrăului, se vedeau grămezi de plante care începeau să se veștejească.

— Hai să strîngem, Guklața ! Ia uite cîte am adunat, spuse Hulaghit.

Băiatul dădu la o parte șuvițele de păr negru care-i cădeau în obraz și cercetă cu un aer de bun gospodar întreaga vale. Apoi se ridică fără o vorbă în picioare și începu să adune verdeața răspîndită peste tot și s-o ducă spre coșul Hulaghitei. Tînăra fată se apucă de aceeași treabă și în curînd sulița lui Guklața se înălța deasupra unui morman întreg de coada calului și ferigi veștede. Scoțînd un cuțit de cremene prins într-un mîner de corn, Guklața începu să separe cu îndemînare verdeața de rădăcină.

Scuturînd pămîntul care se uscase între timp, Hulaghit aduna rădăcinile în coșul său împodobit cu modele. Le punea rînduri, rînduri, atît de strînse încît părea că nici o furnică n-ar putea să treacă printre ele. Din cauza mișcărilor, curmeiul care-i ținea părul se slăbise și Hulaghit simți conciul său greu gata, gata să se desfacă. Guklața se aplecă înainte, întinzîndu-se să ia o altă grămăjoară de rădăcini. Hulaghit dădu repede din cap de la dreapta la stînga, curmeiul se dezlegă și părul greu al fetii se împrăștie, plesnindu-l pe Guklața peste ceafă. Luat prin surprindere, băiatul își pierdu echilibrul și căzu cu nasul în grămada de ferigi. Dîndu-și părul pe spate, Hulaghit izbucni în rîs. Guklața se ridică, se așeză pe vine și se apucă din nou de lucru ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Dar rîsul Hulaghitei era atît de voios, atît de molipsitor, încît zîmbi și el și spuse, căznindu-se să rostească cuvintele ca un bărbat în toată firea :

— Nu trebuie prea multă osteneală ca să strivești o coajă de ou sau să stîrnești rîsul unei femei.

— O, înțeleptule Guklața ! spuse Hulaghit rîzînd în hohote. Nici nu știi ce caraghios ai fost cînd ai căzut peste ferigi !

Fără s-o învrednicească pe soră-sa cu un răspuns, băiatul îi arătă rădăcinile pregătite între timp. Bună gospodină, Hulaghit se opri din rîs și începu să-i dea zor cu munca.

Coșul se umplea repede. Deodată Hulaghit simți că o muscă se așeză pe umărul gol și umblă pe piele, gîdilînd-o cu lăbuțele. Uimită că atît de tîrziu în toamnă mai sînt încă muște, Hulaghit dădu din cap. Musca zbură. Dar de îndată ce fata se reapucă de lucru, musca apăru din nou. Hulaghit întoarse binișor capul ca să vadă musca

aceasta uimitoare care nu adormise încă la începutul lunii octombrie şi prinse mişcarea lui Guklaţa care-şi trăgea repede mîna şi scăpă o crenguţă de ferigi. Un zîmbet sprinţar mai jucă încă pe obrazul lui. Izbucnind în rîs, Hulaghit apucă un mănunchi mare de verdeaţă şi-l aruncă peste fratele său. Scuipînd şi scuturîndu-se, Guklaţa sări în picioare. Hulaghit se prefăcu speriată şi o luă la fugă sărind sprintenă peste gropi. Fugea prin vale către rîu, iar părul ei negru şi des fîlfîia ca o coamă pe umerii ei goi. Scoţînd strigăte războinice, Guklaţa gonea în urma ei cu braţele pline de ferigi. Ajungînd la rîpa de lîngă rîu, Hulaghit se opri şi se întoarse cu faţa spre băiatul care venea pe urmele ei. Rîdea, gîfîind din greu, cu miinile întinse înainte ca să se apere. Cu o expresie de prefăcută ferocitate pe faţă, Guklaţa aruncă ferigile peste ea şi voi s-o împingă jos, în rîpa puţin adîncă. Dar deodată dinspre rîu se auzi un glas gros de bărbat strigînd:

— Hei, voi de colo!

Cuvintele acestea fuseseră rostite altfel decît obişnuiesc să le rostească kvinececeaţii.

Hulaghit şi Guklaţa se întoarseră cuprinşi de îngrijorare.

În apropiere de mal patru vîslaşi goi mişcau încet din lopeţi căutind să ţină în loc o pirogă. La cîrmă, înfăşurat într-o mantie albă din piele de ren, stătea nemişcat un indian cu o frumoasă pălărie împletită şi împodobită cu modele. Era pictat pe faţă cu dungi albe, roşii şi galbene. În faţă stătea în picioare un tînăr indian cu o cingătoare de curmeie pe şolduri şi un pieptar multicolor, bogat împodobit cu ciucuri. Avea sfîrcul urechilor perforate în cîteva locuri; îngreunate cu scoici, ele îi atîrnau aproape pînă la umeri. Purta părul legat la ceafă şi o pană de vultur înfiptă după o ureche. După înfăţişare, părea un tînăr ostaş bogat şi cu multă vază.

Privirea Hulaghitei zăbovi pe faţa lui. Era prelungă, cu un nas mare şi coroiat şi ochii mici şi apropiaţi — o faţă foarte diferită de figurile destul de plate, cu umerii obrajilor ieşiţi ale kvinececeaţilor, kvileiţilor, ale celor din tribul nutka şi alte triburi învecinate.

Păpuşi din lemn

Hulaghit îl privea cu spaimă pe tînărul războinic, iar acesta se uita în tăcere la fata oprită sus, deasupra rîpei, profilîndu-se pe fundul pădurii, cu părul ei negru împrăştiat pe umerii goi. În ochii fetei mai jucau încă licăriri voioase, iar nările nasului ei scurt, puţin cam gros, palpitau şi se umflau de îngrijorare. Micul Guklaţa se aşeză în faţa surorii sale, gata s-o apere de necunoscuţi. Dar aducîndu-şi aminte că n-are arme la el, porni în fugă să-şi aducă suliţa.

Crezînd că fratele ei vrea să scape prin fugă, Hulaghit voi să-l urmeze, dar tînărul războinic îi strigă.

— Stai puţin, stai! Vreau să te întreb ceva. Nu te teme, nu vă facem nici un rău.

— Nu mă tem căci sînt fiica Corbului şi vă aflaţi pe pămîntul meu, spuse Hulaghit oprindu-se.

După graiul stîlcit al tînărului, după hainele şi pieptănăturile necunoscuţilor ca şi după motivele decorative care le împodobeau barca, Hulaghit îşi dădu seama că are în faţa ei indieni din tribul vecin al şigalisilor. De cîtiva ani şigalisii trăiau în relaţii de pace cu kvinececeaţii.

Guklaţa se întoarse cu suliţa în mînă şi se aşeză din nou în faţa surorii sale.

— Fată, urmă grav tînărul războinic, nu eşti cumva din satul lui Iukkahaga?

— Sînt sora lui, răspunse Hulaghit.

— Este oare acasă fratele tău Iukkahaga, precum şi înţeleptul Kiullut? întrebă tînărul războinic mult mai respectuos de data aceasta.

Hulaghit şi Guklaţa se priviră în tăcere. Nu ştiau ce să răspundă. Să-i spună că fratele lor împreună cu cei mai buni ostaşi ai tribului au plecat în largul oceanului ca să vîneze balene? Dar dacă şigalisii aveau vreun gînd rău. Aflînd că satul a rămas aproape fără apărare, s-ar putea să-i atace. Să-i spună că fratele lor e în sat? Dar dacă nu-l găsesc acolo? Se va spune atunci de-a lungul întregii coaste că Hulaghit, fiica Corbului, nu este stăpînă pe vorbele ei şi le aruncă în vînt. Soluţia o găsi Guklaţa.

— Duceţi-vă de vedeţi, îi spuse el tînărului războinic.

Aplecîndu-şi uşor capul pe umăr, acesta îl privi batjocoritor cu ochii lui mici ca nişte mărgele negre.

— Sîntem foarte grăbiţi, căci treaba pentru care am venit nu aşteaptă. Dacă Iukkahaga e pe mare, spuneţi-ne acest lucru, vom porni în căutarea lui şi nu vom pierde o zi întreagă ca să ne ducem pînă în satul vostru.

Hulaghit şi Guklaţa se uitară din nou unul la altul, neştiind ce să facă.

Tocmai atunci căpetenia şigalisilor sosiţi, care stătea la cîrmă, văzu ieşind din pădure, însoţită de cîteva femei mai tinere şi încovoiată sub povara coşului său, pe bătrîna indiană Laia. Era mama Hulaghitei şi a lui Guklaţa, văduva Corbului, şeful kvinececeaţilor, mort de curînd. Căpetenia făcu semn vîslaşilor, barca se avîntă înainte şi se propti în mal. Sprijinindu-se de tînărul războinic, bătrînul şigalis ieşi pe ţărm şi porni în întîmpinarea Laiei.

— Mă bucur că te găsesc sănătoasă, Laia, spuse el cu respect, oprindu-se la cîțiva pași de bătrînă.

— Mă bucur și eu că ești sănătos, răspunse Laia.

Scoase din spinare un coș asemenea celui al Hulaghitei, își așternu pe pămînt pelerina și se așeză. Cu un gest al mîinii îl pofti și pe oaspe să șadă.

Tînărul războinic rămase în picioare în spatele căpeteniei. Strecura pe furiș cîte o privire spre Hulaghit, care se așezase pe vine lîngă rădăcinile adunate și împreună cu fratele ei le așeza din nou în coș.

Atenția tînărului o umplea de rușine pentru că n-avea buza de jos străpunsă de nici o podoabă de os de felul celor pe care le purtau atît Laia cît și indienele care o însoțeau. Pielea de sub buză se spinteca în două locuri și în tăietură se trecea acea podoabă. Cu cît tăietura era mai mare, iar buza de jos mai umflată de acest ornament, cu atît mai frumoasă se socotea o femeie. Hulaghit n-avea nici un fel de tăietură și buzele ei roșii neschimonosite de nimic erau pentru ea veșnic prilej de rușine și întristare. La drept vorbind însă atenția tînărului războinic nu era deloc atrasă de lipsa obișnuitei podoabe.

Bătrînul, care era fratele lui Kokveltan, șeful tribului șigalisilor, deși păstra o netulburată gravitate, observa prea bine ceea ce se petrecea în jurul lui. Poate că tocmai de aceea, înainte de a trece la chestiune, socoti de cuviință să i-l arate Laiei pe tînărul războinic.

— Fiul meu Mautk, spuse el.

Laia se uită la tînăr și așteptă urmarea. Dar bătrînul șigalis trecu la altă chestiune. Spuse că tribul șigalisilor și fratele lui Kokveltan, marele șef al tribului, l-au trimis la Iukkahaga și la căpetenia tribului vecin al bughilor, Tlu-lu-luk, cu o însărcinare cît se poate de importantă și care nu suferă nici o amînare. Îi întrebase pe copiii Laiei unde poate fi găsit Iukkahaga, dar aceștia au dat dovadă de o înaltă înțelepciune, ferindu-se de a da un răspuns. Poate că Laia îi va spune acum unde poate fi găsit fiul ei, căpetenia tribului? Laia se uită atent la bătrînul șigalis și-l întrebă:

— E vorba de oamenii albi?

Bătrînul înclină capul în semn de confirmare.

— Cîți sînt? întrebă mai departe Laia.

— Două pirogi mari cu aripi albe. Una e chiar aceea care a mai fost la noi pe timpul lunii noi.

— Cîți oameni albi din piroga aceea ați omorît?

— Douăzeci și încă doi.

Laia clătină din capul său ușor încărunțit.

— I-ați omorît pe timpul lunii noi, mai sînt încă multe zile pînă la luna plină și iată că, în loc de una, au venit două pirogi care să se răzbune pe voi. O mare primejdie îi amenința pe șigalisi.

Bătrîna tăcu. Tăcea și mai marele șigalisilor, așteptînd să vadă ce va mai spune ea.

— Nu sînt decît o femeie și nu-mi este dat mie să judec treburile tribului, urmă Laia Cred însă că kvinececeații vă vor veni în ajutor. Grăbește-te, Iukkahaga și Tlu-lu-luk vînează acum împreună balene în largul oceanului. Și-au așezat tabăra lîngă pîrîul ce servește ca hotar. Împreună cu ei se află și înțeleptul Kiullut. Grăbește-te!

Mai marele şigalisilor plecă în tăcere capul şi se ridică în picioare.

— Laia, spuse el, dacă ieşim învingători, nu uita că acesta este fiul meu Mautk. Este un războinic viteaz şi bun vînător.

Pe buzele bătrînei indiene flutură un zîmbet uşor. Hulaghit se aplecă mult deasupra coşului ei, uitîndu-se cu mare atenţie înăuntrul lui. Bătrînul indian şi fiul său coborîră repede spre luntre care porni în jos pe firul apei.

Laia îşi privi copiii şi un zîmbet de mîndrie îi lumină faţa obosită şi severă. Avusese azi o zi bună. Culesul rădăcinilor fusese rodnic, dar mai cu seamă copiii ei se purtaseră în aşa fel încît meritau pe deplin laudele primite de la fratele căpeteniei şigalisilor. Atît Hulaghit şi Guklaţa, cît şi Laia aveau coşurile pline. Celelalte indiene trecuseră pîrăul şi adunau acum rădăcinile pe partea încă necercetată a luncii.

Muind în apă un bulgăre de pămînt roşiatic, Guklaţa făcu un cocoloş cît pumnul, căruia îi dădu apoi o formă lunguiaţă. O linie dreaptă închipuia gura, două puncte trebuiau să reprezinte ochii, iar o bucată de coajă de cedru un nas foarte proeminent.

Guklaţa îi dădu cu cotul Hulaghitei şi, arătîndu-şi opera, spuse cu un glas foarte asemănător cu al bătrînului şigalis:

— Fiul meu Mautk!

Hulaghit izbucni în rîs. Dar îndată, ruşinîndu-se şi chiar puţin supărată, mormăi:

— Ce nasuri caraghioase pot să aibă unii oameni!

*
* *

Barca şigalisilor plutea pe firul apei cu o iuţeală uimitoare. Totuşi, tatăl lui Mautk, bătrînul şigalis cu mantia de ren, striga din cînd în cînd către vîslaşi (care erau robi) şi lopeţile scurte, în formă de suliţi, se mişcau din ce în ce mai repede.

Tribul şigalisilor era ameninţat de o groaznică primejdie.

Un bric-balenieră din Boston (mare port în Statele Unite ale Americii), navigînd sub comanda proprietarului său, căpitanul Parsons, se apropiase la începutul lui octombrie 1808 de coasta nord-vestică a Americii, ceva mai spre miazănoapte de gurile rîului Columbia, tocmai în faţa celei mai mari aşezări a şigalisilor. După o vînătoare reuşită, căpitanul Parsons căuta un loc unde să poată topi şi încărca în butoaie grăsimea balenelor vînate.

Cît despre el, ar fi vrut să facă acest lucru pe vreo insuliţă pustie, cît mai departe de aşezările pieilor roşii. Dar echipajul său turbulent, dimpotrivă, visa să se întîlnească cu indienii. Căpitanul Parsons, care numai din cursa aceasta devenise proprietar şi căpitan al vasului, moştenit de la un unchi al său, nu era în stare să-şi stăpînească matelotii, cum s-ar fi cuvenit s-o facă un adevărat vînător de balene. Ca să preîntîmpine o răscoală, se lăsă convins de argumentele echipajului. Găsind tocmai în faţa principalei aşezări a şigalisilor un loc destul de bun pentru aruncarea ancorei, Parsons ancoră acolo. În satul indian nu rămăseseră decît femeile, copiii şi bătrînii — bărbaţii plecaseră în susul rîului la pescuit somoni.

Echipajul bricului număra douăzeci şi opt de oameni. Fusese calculat în aşa fel încît, coborîndu-se pe mare patru bărci-baleniere, să mai rămînă pe bric patru oameni pentru manevrele necesare. De rîndul acesta, se procedase întocmai aşa. Cei patru rămăseseră pe bric, în timp ce ceilalţi douăzeci şi patru de vînători, nişte indivizi impertinenţi, nedisciplinaţi şi nesiguri, angajaţi la Boston, debarcară pe mal ca să se ocupe acolo de topitul grăsimii de balenă. Căpitanul a organizat în tabără un serviciu de pază, le-a dat oamenilor douăzeci de arme şi praf de puşcă, a spus fiecăruia ce avea de făcut, iar după ce a stat să supravegheze coborîrea pe mal a butoaielor cu carne de balenă netopită, văzînd atît munca spornică a matrozilor, care păreau că s-au potolit, cît şi purtările lor prieteneşti faţă de indieni, se întoarse liniştit pe bricul său.

Între timp, marinarii se apucară să facă schimb de cuţite, basmale şi alte mărunţişuri pe blănurile pe care şigalisii le pregătiseră pentru obişnuitul tîrg de toamnă ce-l făceau cu vecinii lor. Foarte curînd însă, de la schimb, albii au trecut la jaf făţiş.

Indienii au trimis atunci solie pe cursul superior al rîului, dîndu-le de ştire războinicilor plecaţi la pescuit de somoni că albii se poartă prost cu cei rămaşi acasă.

Vînătorii de balene nu bănuiau nimic. Unii dintre ei, care s-au dus între timp pe vas, reuşiseră să şterpelească un butoiaş de rom şi să-l aducă pe mal. La început, romul a contribuit la o apropiere între ei şi indieni. Unii dintre bătrînii tribului se lăsau ospătaţi cu multă bunăvoinţă. Dar jaful reîncepu. Vînătorii de balene, beţi turtă, năvăliră în sat, unde s-au apucat să schingiuiască femeile şi copiii indienilor, răscolind casele în căutare de blănuri, pe care le luară cu forţa. Văzînd că nu-i mai poate stăpîni, Parsons s-a înapoiat pe bric.

Cei patru marinari siliţi să rămînă pe vas se uitau cu jind la tovarăşii lor care petreceau atît de bine pe mal şi nu era exclus s-o şteargă şi ei la ceilalţi. Parsons a poruncit să se ridice pe bord singura barcă cu patru rame care mai rămăsese pe bric. Apoi a dezlegat cu mîna lui capetele parîmelor şi a scos scripeţii pentru ca barca să nu poată fi coborîtă pe apă fără ştirea lui.

Se înserase. Pe mal ardeau focurile taberei şi în liniştea serii răsunau pînă departe cîntecele şi zbieretele de beţivi ale vînătorilor de balene.

Ca să le dea de lucru oamenilor rămaşi pe bric, Parsons le porunci să încarce tunurile cu mitralie. Deşi în silă, matelotii îi îndeplinirā porunca. Om prudent şi fricos, Parsons privea spre mal cu jale şi indignare în suflet. Deodată văzu mai mult de zece pirogi pline cu războinici indieni apărînd de după un promontoriu.

Parsons se repezi spre tun. Dar pînă să aprindă fitilul, pînă să îndrepte tunul cu mîinile lui tremurătoare, pirogile trecuseră prin faţa bricului. Se auzi un bubuit de tun, dar mitralia, căzînd departe de pirogi, ridică doar un nor de stropi.

Cei din tabără s-au alarmat. Dar şigalisii, înfuriaţi de injuriile aduse familiilor lor, săreau în apă chiar mai înainte ca bărcile să tragă la mal şi se avîntau în luptă. Se auziră împuşcături întîrziate, urlete, zbierete şi gemete.

Parsons îşi îngropă faţa în palme. Împuşcăturile se auzeau din ce în ce mai rar. Marinarii de pe bric priveau înspăimîntaţi măcelul.

— Căpitane! Căpitane! strigară ei deodată. Iată-i pe ai noştri! Vin spre bric.

Într-adevăr, trei dintre vînătorii de balene reuşiseră să scape din învălmăşeală şi, sărind în cea mai apropiată barcă, lopătau acum de zor, grăbindu-se să ajungă la vas. Şigalisii nu i-au văzut îndată pe fugari, care au reuşit astfel să se depărteze de mal la o distanţă destul de bună mai înainte ca indienii să pornească în urmărirea lor.

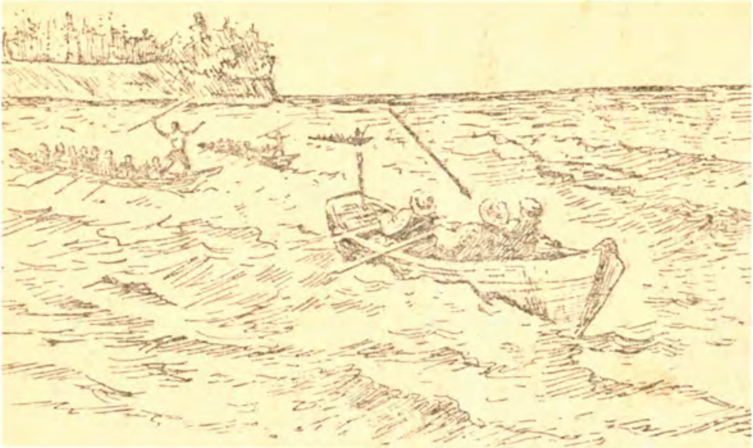
Poruncind oamenilor lui să treacă la tunuri, Parsons se uita cu spaimă la oceanul din ce în ce mai calm. Zări o dîră de vălurele uşoare care se depărtau de mal şi-i întrecuse atît pe urmăriţi, cît şi pe urmăritorii lor.

Parsons luă o hotărîre. Rămase lîngă tunuri cu fitilul gata aprins şi-i trimise pe ceilalţi să ridice flocul *) şi velestraiul **). Cu cîteva lovituri de mitralie, reuşi să oprească urmărirea şigalisilor, cu toate că n-a putut să le provoace cine ştie ce pierderi.

Pe bord s-au urcat doi marinari răniţi, ducînd cu ei un tovarăş care trăgea să moară.

---

*) Pînză mică triunghiulară din faţă.
**) O altă pînză.

Intre timp, indienii care i-au nimicit pe toți vînătorii de balene rămași pe mal au sărit în pirogile lor și au pornit spre bric. Era evident că cei șase oameni rămași, dintre care doi grav răniți, n-ar fi putut să respingă atacul lor nici măcar cu ajutorul mitraliei. Parsons porunci deci să se taie cu topoarele parîma ancorei.

Folosindu-se de briza care tocmai începuse să bată, au ridicat toate pînzele și au fugit în largul mării. Unul dintre marinarii răniți a murit și a fost aruncat în mare. Ceilalți doi zăceau, scuturați de friguri, slăbiți de marea pierdere de sînge. Trebuia să se ia o hotărîre.

De bună seamă, în primul rînd trebuia să ajungă într-un loc unde să găsească oameni albi și să le poată cere ajutor. Existau trei asemenea locuri care nu erau relativ prea depărtate.

Cel mai bine era să ajungă în insulele Havai. Pe acolo treceau mereu corăbii americane din Boston, așa că Parsons s-ar fi putut adresa pentru ajutor compatrioților săi. Dar pentru ca să ajungă pînă în insulele Havai, bricul trebuia să străbată toată partea răsăriteană a Pacificului. Și o asemenea cursă putea cu greu să fie dusă la bun sfîrșit cu un echipaj atît de redus la număr.

Cel mai aproape ar fi fost să se îndrepte spre California. Pe vremea aceea, California era considerată domeniu spaniol, iar pe litoralul golfului San Francisco se afla o mică colonie spaniolă. Dar spaniolii, care se temeau grozav să nu-și piardă proprietățile, interziseseră vînătorilor de balene americani accesul în golful San Francisco sub amenințarea confiscării vaselor lor.

Lui Parsons nu-i mai rămînea deci decît o singură posibilitate, și anume: să se îndrepte de-a lungul coastei spre miazănoapte, către Alaska, care pe atunci aparținea Rusiei. Acolo, în orășelul rusesc Novo-Arhanghelsk, Parsons putea să-și vîndă pe un preț bun vasul. N-ar fi fost rău nici asta. Luînd deci această hotărîre, Parsons s-a îndreptat de-a lungul coastei către miazănoapte.

Dar peste citeva zile s-a petrecut un eveniment care l-a făcut să-şi schimbe planurile. Pe drum, în dreptul insulelor nelocuite pe care englezii le denumiseră insulele reginei Charlotta, i-a ieşit înainte vasul rusesc „Sfîntul Nicolae" aparţinînd companiei ruso-americane.

„Sfîntul Nicolae" nu naviga singur, ci însoţit de o întreagă flotilă de caiace uşoare, de piele, conduse de aleuţi (locuitori ai insulelor Aleute, descoperite de ruşi). Şaptezeci de vînători aleuţi angajaţi de compania ruso-americană vînau castori de mare de-a lungul coastei şi toată prada o aduceau pe bordul „Sfîntului Nicolae". Vasul era comandat de Sîsoi Slobodcikov.

Cînd cele două vase s-au întîlnit, Sîsoi Slobodcikov, îndeplinind o datină a marinarilor, s-a dus în vizită la Parsons.

Starea de plîns a bricului american l-a impresionat pe marinarul rus şi Parsons a observat acest lucru. I-a povestit deci deschis căpitanului rus ce nenorocire s-a abătut asupra lui. I-a spus adevărul, însă nu chiar întreg. A povestit anume că îşi aşezase tabăra în apropiere de gurile rîului Columbia cu gîndul să topească grăsimea de balenă şi s-o toarne în butoaie. Deodată nişte indieni setoşi de sînge au tăbărît fără veste peste oamenii lui şi i-au capturat aproape pe toţi. Parsons a reuşit cu greu să scape.

— Aşadar oamenii dumitale au rămas prizonieri la indieni? îl întrebă Slobodcikov

La drept vorbind, Parsons era aproape convins că toţi matelotii lui au fost omorîţi. I-a venit însă deodată o idee care i-a schimbat toate planurile. A răspuns deci că, după toate probabilităţile, oamenii lui au rămas prizonieri. Era din nou un lucru aproape adevărat, căci Parsons n-ar fi putut să ştie sigur dacă indienii îi omorîseră pe marinari ori îi luaseră prizonieri. S-a apucat deci să povestească în cuvinte foarte mişcătoare cît de mult se frămîntă gîndindu-se la suferinţele nenorociţilor marinari americani rămaşi prizonieri la sălbatici. I-a explicat lui Slobodcikov că nu mai are decît un singur gînd: să găsească oameni buni cărora să le ceară ajutor, să se întoarcă la gurile Columbiei şi să-i scape pe marinarii lui. Poate că marinarii ruşi ar vrea să-i dea o mînă de ajutor?

Sîsoi Slobodcikov s-a învoit îndată să-i ajute lui Parsons. Şi iată deci cele două bricuri apărînd în faţa satului şigalisilor în aşteptarea vîntului propice ca să se poată apropia de mal şi arunca ancora.

CEA DINTÎI DURERE A HULAGHITEI

După ce şi-au aşezat rădăcinile în coş, Hulaghit şi Guklata s-au apucat să le ajute celorlalte femei. Lucrau cu toţii: numai Laia, în calitatea ei de femeie mai în vîrstă şi respectată de toată lumea, se odihnea la umbra unui cedru pe pelerina ei de curmei, alături de coşul ei plin. Bătrîna indiană căzuse pe gînduri, uitîndu-se la Hulaghit, care cu obişnuita ei îndemînare le ajuta femeilor cu un aer grav şi concentrat. Laia înţelesese prea bine la ce s-a referit mai marele şigalisilor veniţi în solie cînd a rugat-o să se uite bine la fiul lui.

Da, iată că şi Hulaghit a ajuns acum fată mare. Şi parcă-i mult de cînd stătea legată de scîndura ce-i servea de leagăn şi plîngea cerînd piept...

Mautk era un logodnic pe cinste. Nepot al lui Kokveltan, fiu al căpeteniei unuia dintre cele mai mari sate ale șigalisilor, putea și el să ajungă într-o zi șef al tribului. O căsătorie ca aceasta putea să fie foarte folositoare. Kvinececeații ar fi trebuit de mult să se înrudească cu șigalisii, renunțînd la luptele dintre ei care izbucneau atît de des și slăbeau mult ambele triburi.

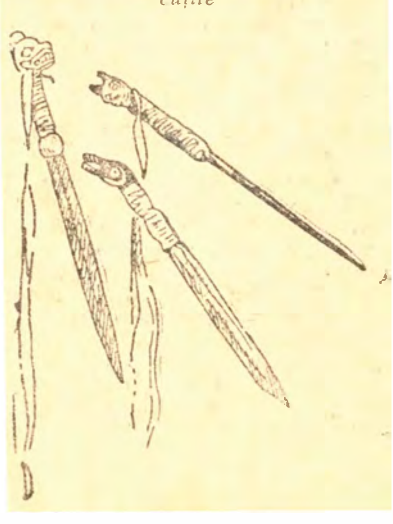
„Micuța Hulaghit, păsărica mea veselă, bucuria bătrînețelor mele, vei pleca curînd într-un sat străin, printre oameni străini... E drept că, după obiceiul kvinececeaților, bărbatul trebuie să locuiască cel puțin un an în casa soției sale... Dar la ce mă gîndesc eu?!" se dezmetici deodată Laia. Căsătoria dintre Mautk și Hulaghit! Nici nu se știe încă dacă va avea loc... Pentru moment, șigalisii erau în drum spre tabăra lui Iukkahaga. Ce hotărîre va lua oare fiul cel mai mare și cel mai iubit al Laiei? De bună seamă, va porni în fruntea războinicilor săi împotriva albilor, în ajutorul vecinilor. Și va fi din nou război, din nou plînsetele femeilor vor răsuna în casele mari de lemn ale kvinececeaților și mulți războinici vor lua din nou drumul către așezările morților... Și pe ea, proasta, o bate gîndul căsătoriei... Ce bine că, cu cincisprezece ani în urmă, cînd Hulaghit mai era în fașă și cînd primele pirogi ale oamenilor albi au apărut lîngă coastă, ce bine că atunci kvinececeații au ascultat sfaturile înțeleptului Kiullut, cel mai bun tamagno-us [1]) al tribului. Pe atunci mai trăia încă și era șef al tribului soțul ei, Corbul. El l-a înțeles cel dintîi pe Kiullut și i-a sprijinit planul arătat la sfatul bătrînilor. Bătrînul vrăjitor le propusese să mute satul mai departe de coasta oceanului, mai în susul rîului. Datorită acestui fapt, albii n-au văzut niciodată casele mari ale kvinececeaților, nici nu le-au dat foc așa cum au făcut cu casele hughilor.

Bătrîna Laia obosise de atîtea gînduri. Dădu din cap și aruncă o privire în jurul ei. Culesul rădăcinilor se încheiase și femeile își legau acum coșurile pregătindu-se să se întoarcă în sat.

Încovoiată sub greutatea coșului ei, Hulaghit se apropie de maică-sa. Peste fruntea fetei, pornind din partea de jos a coșului, trecea o curea lată. Încordîndu-și gîtul și întinzînd de curea, slăbea apăsarea curelelor de pe umeri.

— Mamă, ne dai voie să mergem înainte? întrebă Hulaghit.

Cum se și cuvenea unui bărbat, Guglața stătea alături de sora lui, cu sulița în mînă, fără a se înjosi cu o povară care trebuia s-o poarte femeile. Destul că a luat parte la căutarea rădăcinilor. Încă un an,

[1]) Tamagno-us — vrăjitor, vraci la Indienii din America de nord-vest.

doi, și va socoti această muncă mai prejos de demnitatea lui și le va ajuta numai bărbaților în treburile lor de bărbați.

Laia le dădu voie copiilor să pornească înainte și se ridică, la rîndul ei, gemînd, de la locul său. Mai înainte de a o ajunge din urmă pe sora lui, Guklața îi ajută mamei să-și pună coșul în spinare și să-și petreacă curelele. După ce-și potrivi mai bine coșul, Laia spuse:

— Guklața, fiule, du-te în sat împreună cu Hulaghit și pe toți războinicii pe care-i vei găsi acasă trimite-i îndată, înarmați și pictați de luptă, la Iukkahaga. Spune-le că șeful îi așteaptă la pîrăul de la hotar. Pe urmă ia-i pe prietenii tăi, du-te pe la toate închisorile de pește și la toate capcanele și spune-le același lucru tuturor celorlalți războinici. M-ai înțeles, Guklața?

— Am înțeles! răspunse băiatul și ochii lui străluciră vădind că e conștient de importanța misiunii ce i s-a încredințat.

— Grăbește-te băiatul meu! spuse Laia.

Guklața scoase un chiot și porni în fugă, jucîndu-se cu sulița pe potecuța de pe mal, în urma Hulaghitei cea iute de picior, al cărui coș împodobit cu modele se vedea departe în față, în tufiș.

Depășindu-le cu mult pe celelalte femei, fratele și sora mergeau acum repede pe cărarea bătătorită care trecea de-a lungul malului înalt. Dincolo de un mic promontoriu, văzură o pirogă care plutea repede în jos în întîmpinarea lor. În pirogă era un om. Uitîndu-se mai bine, Guklața începu să-și agite sulița strigînd:

— Lohlox, Lohlox!

Vîslașul își ridică lopata în semn de salut, apoi cîrmi piroga spre o mică plajă de nisip din cotul rîului.

Era Lohlox, nepotul și fiul adoptiv al lui Kiuliut. Își pierduse părinții de mic și fusese crescut de Kiuliut.

Acum Lohlox se întorcea din susul rîului, unde se dusese să facă schimb de mărfuri cu indienii de la munte; le dădea untură de pește și piei de foci pe mocasini și piele de căprioară. Lohlox era prieten cu Iukkahaga și, ca și tînărul șef de trib, ținea de totemul Corbului. Locuia într-o casă vecină cu ei. Hulaghit și Guklața crescuseră sub ochii lui și se bucurau de ocrotirea lui prietenească.

Lohlox își trase piroga pe mal. Guklața fugi spre el; în curînd se apropie și Hulaghit. Se opri fără să-și scoată povara din spinare. Cu capul aplecat și brațele ei rotunde pe curelele coșului, răscolea în tăcere nisipul cu degetele piciorului desculț.

— Nu te bucuri că mă vezi, Hulaghit? întrebă mirat și îngrijorat Lohlox, un flăcău voinic, cu obrazul lat. Căuta să vadă fața tinerei fete.

— Ba mă bucur, Lohlox! spuse Hulaghit ridicîndu-și ochii strălucitori spre tînărul indian

— Atunci de ce m-ai primit astfel? întrebă Lohlox ceva mai liniștit.

— O să avem război Lohlox... Pe războinicii noștri îi așteaptă primejdii mari, spuse trist Hulaghit scoțîndu-și sarcina din spinare și îndreptîndu-și cu bucurie umerii trudiți.

Lohlox îi aruncă o privire, apoi se aplecă deasupra bărcii și scoase de acolo o legătură mică.

— Război, război... repetă el distrat fără să adîncească înțe-

lesul cuvîntului. Deodată îl pricepu însă, se așeză pe nisip în fața Hulaghitei și, punînd legătura în fața lui, întrebă:

— Care război! Cu cine?

Grăbit, deși se căznea să-și păstreze sîngele rece care se cuvine să-l aibă un bărbat, un războinic, Guklața îi vorbi lui Lohlox despre solia șigalisilor și de misiunea importantă pe care i-o încredințase maică-sa.

După ce-l ascultă, Lohlox rămase pe gînduri. Fața lui largă și bărbătească avea acum o expresie amenințătoare.

Hulaghit se uita la el plin de admirație.

Deodată Guklața își aduse aminte de ceva. Rîse și vîrî mîna în punguța din coajă de copac pe care o purta la cingătoare. Scoțînd de acolo chipul de lut al lui Mautk cu nasul lui mare din coajă de cedru, i-l arătă lui Lohlox.

— Privește, Lohlox, spuse copilul și deodată începu să semene uimitor cu mai marele șigalisilor cel atît de semeț.

— Este fiul meu Mautk! rosti Guklața imitînd foarte bine și foarte caraghios glasul bătrînului.

Lohlox zîmbi.

— Și cine este acel Mautk? întrebă el.

— Un mare tîmpit cu un nas lung! spuse cu mînie Hulaghit și obrajii săi rumeni și oacheși se făcură stacojii.

— Un prost, un tîmpit cu nas lung? Este nepotul lui Kokveltan! S-a uitat tot timpul la Hulaghit întocmai cum se uită un cîine la o iucolă grasă, adăugă Guklața, dar tăcu îndată dîndu-și seama că vorbele lui au produs o impresie prea din cale afară de puternică.

Hulaghit își plecă fruntea jos de tot, făcîndu-se că se uită la scoicile din nisip. Lohlox era să spună ceva, dar nu făcu decît să-și strîngă fălcile atît de tare încît în obraji i-au ieșit pete albe. Se făcu liniște, o liniște atît de mare încît nu se mai auzea decît clipocitul slab al rîului pe nisipul albit de soare.

Cel dintîi vorbi Lohlox.

— Il cunosc pe acest Mautk, spuse el cu glasul răgușit. Are un nas așa mare și o față atît de îngustă pentru că maică-sa a fost adusă de dincolo de munți, dintr-o țară depărtată de șesuri. Tatăl lui Mautk a cumpărat-o pe un preț mare. Toți locuitorii din țara aceea de șes au fețele lungi și nasurile mari...

— Nu pot să sufăr nasurile lungi! spuse încet Hulaghit.

— Știți că am fost în căutarea voastră, o întrerupse Lohlox, căutînd să vorbească voios. Mi s-a spus că culegeți rădăcini undeva în partea aceea și, în drum spre ocean, am vrut să mă întîlnesc cu voi.

— Ce treabă ai avut cu noi? întrebă Guklața trăgînd cu ochiul spre legătură.

— V-am adus ceva din țara munților. Aci e o pelerină din piele de căprioară pentru Hulaghit, niște mocasini pentru Laia și... Lohlox se opri uitîndu-se la Guklața. Dar acesta tăcea silindu-se să rămînă cît mai nepăsător cu putință. Și încă ceva pentru un mic prieten al meu.

Pe Guklața nu l-a mai răbdat inima:

— Ce anume? întrebă el.

— Un cuțit de fier. Un adevărat cuțit de fier. Nici nu știu cum de a nimerit la oamenii de la munte.

— Un adevărat cuțit de fier?

— Da, Guklața. Iată, ia legătura asta, du-o Laiei și spune-i că o rog mult să primească de la mine aceste daruri.

— Am să-i spun, răspunse băiatul.

— Să o duci tu singur, spuse Lohlox trecînd băiatului legătura, apoi se întoarse spre Hulaghit. Trebuie să plec, Hulaghit. Armele mele sînt în pirogă. Ce să-i mai spun din partea ta lui Iukkahaga?

— Să vă bateți vitejește și să vă întoarceți acasă! Asta-i tot, să vă întoarceți acasă!

— Da, micuță Hulaghit, da... răspunse trist Lohlox. De altfel mi-e tot una acum dacă mă mai întorc ori nu.

— Ba nu, nu ți-e tot una, nu poate să-ți fie tot una! răspunse Hulaghit, îndîrjită.

Și simțind că ochii i se umplu cu lacrimi, își mușcă buza de jos, săltă coșul în spinare și porni grăbită pe potecă fără să se mai uite înapoi. Făcîndu-i lui Lohlox cu mîna, Guklața alergă după surioara lui.

Lohlox privi lung în urma lor, apoi suspină, adînc, împinse piroga pe firul apei și porni în jos pe rîu.

*

* *

Hulaghit se grăbea. Trebuia să ajungă în sat înainte de toți ceilalți. Voia s-o găsească pe Tețe singură.

Tețe era sclava familiei lor. Hulaghit voia s-o cheme undeva într-un colțișor și să stea de vorbă cu ea. În viață erau atîtea lucruri greu de priceput și nimeni n-ar fi putut să le explice mai bine rostul decît bătrîna și buna Tețe. Mama Hulaghitei era mult prea impunătoare și aspră în purtări. Hulaghit n-ar fi îndrăznit niciodată să-i pună întrebări. Pe bătrîna Tețe, tatăl Hulaghitei o căpătase de la tribul șigalisilor în schimbul unei pirogi noi încă pe vremea cînd Hulaghit nu știa nici să umble. Tețe crescu fetița și o învăță să vorbească limba ei maternă, limba tribului cinuk.

Văzînd de pe ultimul deal cele șase case mari de scînduri ale satului așezate deasupra rîului, Guklața își zise că acum nici o primejdie n-o mai amenința pe sora lui. Îndatoririle sale de călăuză și de apărător se sfîrșeau aci. Îi făcu deci Hulaghitei un semn cu sulița și fugi înainte ca să îndeplinească porunca mamei lor.

Alături de casa din marginea satului, doi inși meștereau la un buștean lung de cedru. Era Taunn și fiul său de o vîrstă cu Guklața. Spărgeau bușteanul cu niște topoare de piatră, ajutîndu-se cu pene din corn de cerb.

Alături de ei ședea pe vine nevasta lui Taunn.

Guklața alergă spre ei și se opri în loc, proptindu-se de suliță. Ar fi vrut să le împărtășească cît mai repede știrea, apoi să pornească în goană mai departe, dar conveniențele nu permiteau graba.

Taunn lucra repede, cu îndemînare și spor. Tăiase prima blană din margine, apoi încă o scîndură roșiatică și groasă. Mușchii i se umflau și jucau sub pielea-i care avea o culoare abia ceva mai închisă decît aceea a scîndurii. O legătură îngustă tăia fruntea lui Taunn, ținîndu-i părul lung și negru. Stînd deasupra bușteanului,

băga penele de os cu lovituri de topor în crăpătura care se lărgea tot mai mult. Fiul lui ridica penele căzute, băga în locul lor pietre, pentru ca crăpătura să nu se strîngă la loc și, fugind înapoi în spatele tatălui său, bătea și el penele după măsura puterilor lui.

Înainte de sosirea lui Guklața, Taunn spusese probabil vreo glumă bună, întrucît nevasta și fiul său zîmbeau veseli.

— Tu ești, Guklața? întrebă Taunn fără să se oprească din lucru.

— Da eu, Guklața, răspunse băiatul. Tăcu o clipă, apoi adăugă. Avem război. Toți războinicii trebuie să meargă la Iukkahaga. Așa a spus Laia.

Zîmbetul se șterse îndată de pe buzele soției lui Taunn. Se ridică de jos și porni în grabă mare spre sat să-și pregătească bărbatul de plecare.

Taunn mai dădu cîteva lovituri de topor, apoi se îndreptă din șale, își așeză părul și-i spuse fiului său.

— Să rînduiești aci.

Săltînd apoi pe umăr scîndura care era gata și luînd în mîna liberă toporul de piatră, aruncă o privire de regret lucrului neterminat și se întoarse spre Guklața.

— Ahhag și frații lui construiesc o pirogă dincolo de cotul acela. Spune-le și lor. Îi voi aștepta aci pe mal.

Încovoindu-se sub povara scîndurii groase, Taunn porni spre casă. Fiul lui îl petrecu cu o privire plină de admirație și de grijă, apoi începu să acopere în grabă bușteanul cu bucăți de coajă de cedru spre a-l feri de ploaie și să adune penele prețioase. Guklața scoase un chiot și porni spre locul unde rîul forma un cot.

Cîinii albi cu urechile ascuțite pe care kvinececeații îi creșteau pentru părul lor lung, bun pentru țesut pelerine, alergară lătrînd în întîmpinarea Hulaghitei. Tăcură însă, îndată, recunoscînd-o.

În spatele casei, Hulaghit zări o bătrînă cu fața smeadă, trebăluind de zor între două focuri, alături de o pirogă mică așezată pe niște bîrne chiar lîngă foc. Era Tețe, vrednică și ocupată ca întotdeauna.

Topea untură de pește într-o pirogă mică și veche, rîciită bine înăuntru cu cuțitul. O făcea cu ajutorul unor pietre încinse în foc. Apoi umplea cu untură un căuș pus în vîrful unui băț lung, o amesteca cu niște boabe puse grămadă pe o rogojină și turna amestecul în ișkate mari, împletite atît de strîns încît nu lăsa să treacă nici apa.

Ișkatele pline ori goale erau așezate în rînd în fața pirogii. Brațele negricioase și slabe ale bătrînei, cu vinele ieșite la iveală ca niște frînghii, mînuiau îndemînatic căușul fără a vărsa pe alături nici o picătură. Despletit la spate, iar pe tîmple, în fața urechilor, împletit în două cozi împodobite cu scoici și cerculețe de os, părul ei pe jumătate cărunt se legăna la fiecare mișcare.

Zărind-o pe Hulaghit, Tețe puse căușul și-și șterse fruntea de nădușeală cu dosul palmei. Ca și cum și-ar fi alungat cu această mișcare toate grijile, bătrîna îi zîmbi blînd tinerei fete. I-a ajutat să dea jos din spinare coșul și, cîntărindu-l în mîna ei slabă, dar vînjoasă, zîmbi aprobativ.

— Bună recoltă pentru o singură dimineață, spuse ea uitîndu-se în coș; apoi adăugă: cît de bine sînt așezate! Nici eu n-aș fi putut să fac mai bine. Iată, termin îndată cu turnatul unturii și-ți duc rădăcinile la groapă.

Bătrîna îi zîmbi drăgăstos fetei. Dar Hulaghit nu-i răspunse nimic și se așeză lîngă casă cu un aer întunecat.

— Ce-i cu tine, fetița mea? o întrebă Teţe.

— Nimic, îi răspunse Hulaghit în limba cinuk, cu care era deprinsă din copilărie, și adăugă încet: Vreau să vorbesc cu tine...

— Numaidecît. Numai să termin cu turnatul unturii. Altminteri se întoarce maică-ta și are s-o certe pe bătrîna Teţe.

Hulaghit dădu în tăcere din cap și rămase pe gînduri așteptînd ca Teţe să-și termine lucrul.

După ce ișkatele au fost umplute, Hulaghit a cărat repede coșurile grele în casa mare, cufundată pe jumătate în întuneric, și le-a așezat pe rafturi, deasupra locului care aparținea familiei lor. Locuința fiecărei familii era despărțită de alta printr-un perete nu prea înalt, de scînduri. Apoi Teţe și Hulaghit au stins focurile și au acoperit cu grijă piroga pentru ca dulăii să nu fure rămășițele de pește din care se scosese grăsimea.

Isprăvindu-și treaba, coborîră amîndouă pe malul rîului. Se așezară în colțișorul lor preferat, bine ascuns în răchitișul des, pe o buturugă veche, pe jumătate putredă. Adăpostindu-se de vîntul rece de octombrie, se înfășurară în pelerinele lor.

Bătrîna Teţe își aprinse luleaua, își șterse cu o coadă ochii mici care lăcrimau și se uită drăgăstos la preferata ei.

— Teţe, spuse Hulaghit, războinicii noștri și tribul șigalisilor pornesc la luptă împotriva oamenilor albi.

Ochii bătrînei indiene se înăspriră. Aștepta amănunte, dar în loc să povestească, tînăra fată scoase un oftat adînc și-i spuse:

— Vai, Teţe, buna mea Teţe, mă simt atît de tristă.

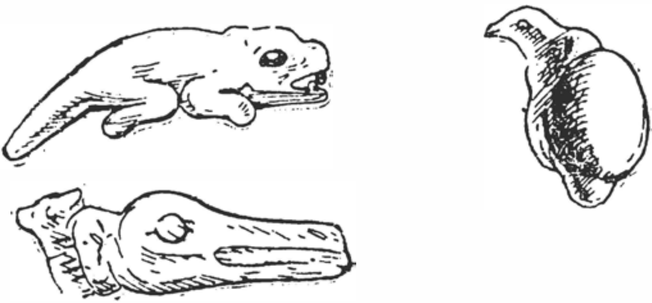
— Nu-i nimic, micuța mea, răspunse Teţe, mîngîind-o duios pe obraz. Nu trebuie să te temi de război. Ești doar fiica viteazului Corb și nu se cade să te lași abătută. Războinicii noștri se vor întoarce victorioși și vor aduce cu ei pradă multă și bogată. Războinicii lui Kokveltan, șeful șigalisilor, i-au învins ușor pe oamenii cei albi și satul lor s-a îmbogățit. Războinicii kvinececeaților sînt și mai viteji, așa că micuța mea Hulaghit va căpăta în curînd multe lucruri frumoase luate de la albi...

— Ia spune-mi, Teţe, o întrerupse Hulaghit îmbrățișînd-o pe bătrînă și punîndu-și capul pe umărul ei, tu ai văzut și știi multe: spune-mi, oare nicăieri oamenii care țin de același totem nu se pot căsători între ei?

Teţe, care se așteptase să vorbească tot despre războiul care-i amenința, întoarse mirată capul căutînd să prindă privirea Hulaghitei. Dar aceasta o îmbrățișă pe bătrîna sclavă și-și ascunse obrazul pe pieptul ei, în cutele pelerinei împletită din curmei.

În cele din urmă, bătrîna înțelese sensul ascuns al întrebării. Și răspunse foarte sigur, mîngîind părul bogat și negru al fetei:

— Firește! Este o lege mare și făcută pentru toată lumea. Un bărbat care ține de totemul Corbului nu se poate însura cu o femeie care ține de același totem, chiar dacă el s-ar trage din tribul liummi,

Amulete din os și din piatră

Iar ea ar face parte din triburile care locuiesc pe maluri — seliș sau cinuk [1]).

Bătrîna se însuflețise, ochii îi scînteiau. Întinse înainte brațul ei slab și vînos și urmă de parcă ar fi rostit un jurămînt :

— Este o lege mare și vai de cei care o calcă! Vai de tribul în care se va petrece o asemenea nelegiuire! Mii de nenorociri și de dureri se vor abate asupra lui! Vinovații vor trebui să fie uciși, trupurile lor să fie aruncate în pădure pradă fiarelor sălbatice, iar sufletele lor, veșnic hăituite de duhuri, nu vor fi primite nicicînd în așezările morților!

Hulaghit se dădu speriată înapoi și privea cu ochii larg deschiși pe buna ei Tețe, care se prefăcuse dintr-odată într-o înspăimîntătoare prorociță.

— Tețe, Tețe! o strigă ea.

Dar Tețe n-o mai asculta. Dibuia în grabă cu degetele ei bătrîne printre cele cîteva colane sărăcăcioase care-i împodobeau gîtul căutînd o amuletă. Găsind o mică figurină, cioplită grosolan dintr-un șist de ardezie și amintind oarecum o pasăre, Tețe începu să rostească descîntece scuturînd din pletele ei încîlcite și cărunte. Suflă apoi spre cele patru puncte cardinale. Făcîndu-i Hulaghitei semn să se apropie, frecă amuleta de fruntea netedă a fetei și, după ce-i porunci să sufle și ea spre cele patru colțuri ale zării, spuse încet și convingător :

— Hulaghit, micuță Hulaghit, scoate din capul tău și din inima ta aceste gînduri... Ești doar o fiică credincioasă a tribului tău. Îți iubești poporul, Hulaghit?

— Vai, Tețe! spuse mustrător Hulaghit, privind-o pe bătrînă cu ochii plini de lacrimi.

Inima vitează a fetei era gata de orice faptă eroică pentru binele tribului ei. Dar cît de dureros, cît de greu era să îndeplinească cele

---

[1]) Triburile indienilor de pe coasta nord-vestică a Americii se împărțeau în cîteva totemuri puse fiecare — după credințele indienilor — sub ocrotirea unui animal ori a unei păsări. Existau totemuri ale Corbului, Lupului, Vulturului, Rîndunicii. Cei care aparțineau unuia și aceluiaș totem, chiar și dacă făceau parte din diferite triburi, locuind la distanțe de sute de kilometri, n-aveau dreptul să se căsătorească între ei.

ce-i cerea Teţe! Îşi îngropă obrajii în poala bătrînei sclave şi rămase astfel în tăcere, uitînd de orice în afară de crîncena durere care îi sfîşia sufletul.

Miinile aspre şi bune ale bătrînei îi mîngîiau părul şi umerii.

Hulaghit înălţă fruntea. Teţe se uita la ea cu adîncă dragoste şi compătimire. Pe faţa zbîrcită şi fălcoasă a bătrînei sclave lacrimile curgeau şiroaie.

— Voi uita de orice, Teţe, spuse încet Hulaghit îmbrăţişînd-o pe bătrîna ei dădacă. Orice... Dar spune-mi, poate că şi Kokveltan tot din totemul Corbului face parte? întrebă ea cu o speranţă naivă în glas.

— Nu, fetiţa mea, Kokveltan face parte din totemul Vulturului.

Hulaghit oftă şi îmbrăţişînd-o pe bătrînă se strînse la pieptul ei. Rămaseră astfel mult timp amîndouă, depănînd în tăcere fiecare firul gîndurilor ei şi urmărind din ochi rîul care curgea la picioarele lor.

— Ce bună eşti tu Teţe, spuse în sfîrşit Hulaghit. Mă simt atît de bine alături de tine. Dar tu din ce totem faci parte? întrebă ea, mirîndu-se că pînă acum n-a aflat acest lucru.

Teţe tăcu un timp, apoi răspunse trist.

— Sînt o sclavă, fetiţa mea, iar sclavii n-au nici neam, nici totem...

— Ah, Teţe! Ce mult aş vrea să fiu sclavă! Şi Hulaghit strînse cu putere miinile ei mici.

— Ce spui, fetiţa mea! o întrerupse cu dojană Teţe. De ce să chemi nenorociri pe capul tău?

— Mai bine ar fi să fiu sclavă! şopti încetişor Hulaghit. Teţe, te-ai simţit prost la noi? întrebă ea după o lungă tăcere. Doar noi te iubim toţi — şi eu, şi Guklaţa, chiar şi Iukkahaga.

— Ah, micuță Hulaghit, răspunse bătrîna indiană. M-am simțit bine la voi, dar sînt o sclavă... În patria mea eram soția unui războinic slăvit... Și fiul meu Veza, tot un simplu sclav este...

— Tu ești bună. Tețe, iar Veza e rău. Ne urăște pe toți. Nu-mi place să privesc în ochii lui.

— Te înșeli! spuse cu înflăcărare Teţe. Veza e băiat bun și un fiu iubitor, dar el și-aduce aminte de vremurile cînd eram amîndoi liberi... Este sclav, are părul tăiat și nu îndrăznește să ridice ochii asupra nici unei fete din trib. Și totuși este un războinic viteaz, un bun vîslaș și iscusit vînător... Veza al meu este un om mîndru...

Bătrîna tăcu. Nu se auzea decît clipocitul lin al rîului pe malul argilos.

— Viața era atît de frumoasă, Teţe... Dar astăzi parcă și soarele și-a pierdut din lumină...

— Teţe! Unde ești bătrîno? Teţe! Se auzi un glas supărat de femeie.

Teţe tresări.

— Mă strigă Laia... Trebuie să mă duc, fetița mea! Și bătrîna porni cu pași mărunței și grăbiți la deal, spre casă, lăsînd-o pe Hulaghit singură cu întîia ei durere.

ÎN TABĂRA LUI IUKKAHAGA ȘI TLU-LU-LUK

Pe mica lui pirogă, Lohlox coborî spre gurile rîului, ocolind cu bine limba de nisip dinainte de vărsarea lui și acum vîslea din răsputeri îndreptîndu-se spre miazănoapte, de-a lungul coastei oceanului. Oceanul scînteia în razele reci ale soarelui de toamnă. Cît cuprindeai cu ochiul, nu se zărea nici o barcă, nici un vas. Valurile, pe cale de a se potoli, ba săltau bărcuța, ba o coborau între ele, iar atunci Lohlox nu mai vedea nimic în afară de cerul de deasupra capului și crestele de apă din dreapta și din stînga lui.

Oricît de mult s-ar fi grăbit el, nu putea să spere că-i va ajunge din urmă pe solii tribului șigalisilor. După ce ocoli un promontoriu stîncos, de lîngă care pleca departe în largul mării un grind de stînci ascunse sub apă ori ieșind din ea, Lohlox zări de la înălțimea unui val fîșia lungă a malului de nisip, unde se vărsa în mare pîrăul care forma hotarul.

Pe nisipul alb se vedeau trase pe mal petele negre ale unor pirogi mari, pentru navigația pe mare. Alături de ele, stătea nemișcat un grup de vîslași, iar ceva mai încolo, formînd un cerc mare, se mișcau în ritmul unui dans de luptă războinicii.

Prinzînd un moment prielnic, Lohlox își avîntă piroga pe malul nisipos, călărind coama unui val care se risipi pe coastă. Își trase barca mai departe ca să nu fie luată de apă și se îndreptă către cei din tribul său. Trecînd pe lîngă vîslași, băgă de seamă că aceștia se strînseseră grămadă. Mohorîți și înspăimîntați, nu-și mai luau ochii de la războinicii care dansau în sunetele unei melodii monotone, pline de grea amenințare, trezind în suflet emoție prin ritmul său straniu și marțial. Lohlox zări printre vîslași pe vînjosul și puternicul Veza, tovarășul său de joc din copilărie.

— Veza! îl strigă el pe fiul lui Teţe.

Veza se întoarse la chemarea lui și se uită la el pe sub sprîncene.

— Pornim la război, Veza! întrebă vesel tînărul războinic, înflăcărat de cîntecul de luptă.

Veza dădu din cap, mişcîndu-şi părul tăiat scurt ca la toţi sclavii, şi-şi întoarse supărat fața.

— Hei! Ce-i cu tine, se miră Lohlox. Eşti supărat, Veza?

— Priveşte ce fac fraţii tăi. Vor să cumpere de la duhuri o victorie ieftină, plătind-o cu sîngele sclavilor — răspunse cu amărăciune Veza.

Lohlox văzu în mijlocul cercului doi oameni legaţi şi întinşi pe nisip. Deasupra lor, înveşmîntat cu toate hainele sale de vrăjitor, sărea, juca şi urla descîntece un tamagno-us. Era tatăl adoptiv al lui Lohlox, înţeleptul şi asprul Kiullut.

Kvinececeaţii nu mai aduseseră de mult jertfe omeneşti duhurilor, ceea ce înainte fusese un lucru foarte frecvent, şi Lohlox simţi trezindu-se în inima lui mila faţă de cei osîndiţi. Se sili să înfrîngă sentimentul acesta ruşinos pentru un războinic.

Intre timp, Veza îşi întoarse spre el faţa, pe care se citeau mînia şi durerea.

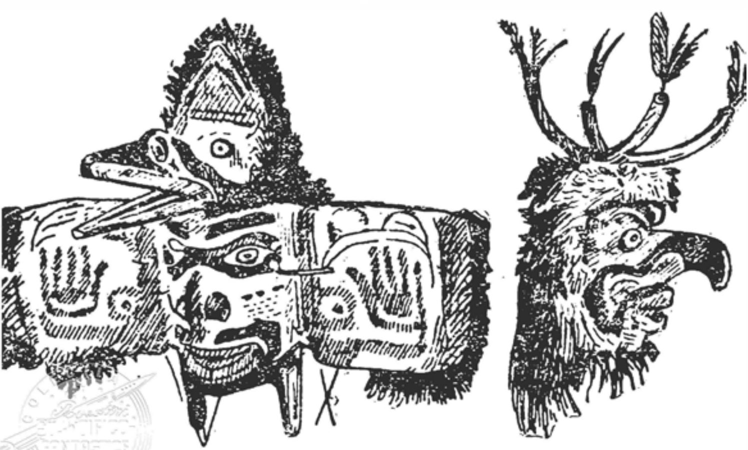
— Ştii tu cine zace acolo legat ca un cîine, gata să fie înjunghiat? Este venerabilul Adabkub, care te-a crescut pe tine cînd ai rămas orfan, iar Kiullut te-a luat de suflet.

Lohlox strînse din fălci atît de tare încît pînă şi pielea de pe cap i se mişcă făcînd să tresară părul înnodat la ceafă ca o coadă lungă de cal. Bătrînul, bunul şi sfiosul Adabkub... Dar cîntecul războinic tuna tot mai cumplit, acoperind chiar şi vuietul valurilor, iar sufletul lui Lohlox căzu în stăpînirea ritmului familiar: mîinile şi picioarele îi tresăreau fără să vrea gata să se prindă în joc, iar în ochi se aprindea setea de a lupta.

— O, Veza! răspunse Lohlox simţind asupra sa privirea stăruitoare a sclavului. Aşa este datina. Bătrînul Adabkub va pleca în sălaşul morţilor ca să-i slujească acolo tatălui meu. El va chema în ajutorul nostru sufletele strămoşilor...

— Dar de ce nu te trimite pe tine ori pe înţeleptul Kiullut să cereţi acest ajutor? întrebă ironic Veza.

Măşti

— Dacă aceasta s-ar cere pentru binele tribului meu, eu unul nu m-aş da de o parte, răspunse Lohlox cu ochii scînteietori. Eşti un prost Veza. Adu-ţi aminte cum s-a rugat maică-ta singură, cînd a murit Corbul, să fie trimisă în aşezările morţilor ca să-l servească acolo pe stăpînul ei, cum a plîns ea cînd Laia i-a dăruit viaţa.

— Maică-mea este o biată femeie orbită, spuse mînios Veza. Sinteţi cu toţii... îşi muşcă limba. Ar fi fost mult mai deştept să le daţi cîte o suliţă lui Adabkub şi celuilalt sclav al lui Tlu-lu-luk şi să-i luaţi cu voi la luptă...

— Ajunge, Veza! îi curmă vorba Lohlox. Mai bine mi-ai ajuta.

Bombănind supărat şi aruncîndu-i lui Lohlox priviri pline de răutate, Veza îi ajută tînărului să-şi vopsească obrazul ca pentru luptă şi să-şi presare părul cu praf de ardezie şi puf de vultur. Împodobit astfel de luptă, cu suliţa şi cu o măciucă în mînă, Lohlox prinse ritmul mişcărilor, se alătură de cei care dansau şi glasul lui se contopi cu corul cumplit al războinicilor.

Indienii se învîrteau în cerc, lăsîndu-se pe vine şi furişîndu-se parcă, ori sărind în sus şi lovind cu urlete o suliţă de alta. Kiullut se învîrtea şi sărea în mijlocul cercului format de războinici, deasupra sclavilor, întinşi la picioarele lui. Sunînd din podoabele sale şi strigînd formule magice, se agita fără să-şi cruţe forţele de bătrîn, căznindu-se să ajungă la starea de extaz şi să primească de la duhuri un semn cum că a venit momentul prielnic pentru aducerea jertfei.

Bătrînul Adabkub stătea liniştit, întins pe spate, privind cerul albastru şi atît de depărtat. „Iată, s-a şi încheiat viaţa mea", îşi zicea el. Nu simţea nici o frică. Ochii lui priveau neîncetat înălţimile albastre, în timp ce prin minte i se perindau amintirile... Copilăria lui îndepărtată, părinţii ucişi în timpul unui atac tîlhăresc, în miez de noapte, săvîrşit de un trib vecin, o tinereţe grea de sclav care trecea din mînă în mînă, dintr-un trib în altul, uitîndu-şi limba maternă şi neavînd nici măcar timp să înveţe graiul stăpînilor săi care se schimbau într-una... Dorurile anilor de tinereţe, dorul de un cămin propriu, de o familie a lui, de a avea copii, toate visurile care nu i-au fost sortite a se împlini... La Kiullut a nimerit cînd nu mai era tînăr şi, cu toată dragostea de care era capabil sufletul său singuratic şi plin de devotament, s-a legat de micuţul orfan Lohlox, ai cărui părinţi pieriseră la fel ca şi ai lui Adabkub... Kiullut, om aspru şi veşnic preocupat de îndeplinirea datinelor şi obiceiurilor poporului său, era un stăpîn blînd şi drept, iar dragostea micuţului orfan îndulcise veşnicul dor al singuraticului sclav... Şi iată că acum zilele veacului lui se apropiau de sfîrşit... Înţeleptul Kiullut îl va lăsa să moară fără răutate, dar şi fără pic de şovăire, iar sufletul lui Adabkub se va înălţa spre locuinţele morţilor... Acolo îşi va revedea neamurile şi oamenii din tribul său...

Sclavul tînăr care-i aparţinea lui Tlu-lu-luk se zbătea, cuprins de deznădejde şi groază, căutînd să slăbească şi să rupă legăturile sale. plin de puteri şi dornic de viaţă, nu voia deloc să moară. Abia cu un ceas înainte fusese vesel ca un tînăr delfin şi nu se gîndise deloc la moarte. N-au reuşit să-l lege decît după o înverşunată împotrivire. Scuipînd nisipul care-i intrase în gură în timpul luptei, înăbuşindu-se, tînărul sclav cînd îi blestema pe chinuitorii săi, cînd se ruga de ei să-i dea drumul. Nenorocirea care se abătuse peste

Toiaguri ceremoniale

el fusese atît de cumplită și de neașteptată încît omul uitase de tot că e nedemn de un bărbat să ceară îndurare... Doar nu era mult de cînd de mal se apropiase barca aceasta a sigalișilor, aducătoare de vești cumplite, iar printre aceia care au ajutat cu atîta rîvnă și voie bună s-o scoată din apă se afla și el, fără să bănuiască că-și grăbește singur ceasul morții. Ar fi putut fugi în pădure, să scape, să se ascundă, să lupte pentru viața lui. Ar fi putut să fie acum departe de locul acesta groaznic. Să alerge alunecînd printre tufe și trunchiuri de copaci, respirînd mireasma putredei cetini de cedru... Se zbătea și striga din ce în ce mai tare. Dar cîntecul războinicilor și strigătele lui Kiullut căzut în extaz acopereau strigătele lui.

Invocînd duhurile cele bune cu un glas răgușit de atîta ardoare, Kiullut apucă de capete un băț scurt și, aplecîndu-l pe beregata tînărului sclav, apăsă pe ea din răsputeri. Cian, vrăjitorul tribului hughilor și însuși șeful acestui trib, Tlu-lu-luk, se repeziră în ajutorul bătrînului. Peste cîteva clipe, la picioarele lui Kiullut zăceau două cadavre. Ridicîndu-și brațele tremurînde de oboseală către cerul spre care se îndreptase adineauri cu atîta blîndețe și durere privirile vii ale lui Adabkub, cu spume în colțul buzelor vinete, Kiullut îi conjura pe sclavii uciși să se grăbească spre așezările morților și să-i roage pe strămoșii kvinececeaților să vină în ajutorul războinicilor din tribul lor.

Războinicii, leoarcă de nădușeală, își încetineau din ce în ce dansul, cîntînd tot mai surd, tot mai stins cîntecul lor de luptă.

Iukkahaga, un tînăr indian înalt de statură, cu o față interesantă și atrăgătoare în ciuda picturii care o strica, ieși din rîndul

celor care dansau şi, căutînd să-şi potolească respiraţia întretăiată, se uită în direcţia promontoriului de la miazăzi.

Patru pirogi mari şi împodobite cu sculptură din lemn ieşiseră de după promontoriu şi se îndreptau spre mal. Ochiul experimentat al lui Iukkahaga recunoscu îndată piroga unchiului său Iutramaki, şeful cel mare al tribului kvineceeceaţilor.

Partea cea mai importantă a acestui trib locuia cu mult mai spre nord, dincolo de promontoriu. O parte mai mică a tribului era despărţită de celelalte prin alte triburi înrudite.

În fiecare toamnă, Iutramaki, frate bun cu Laia, îşi încărca marile-i pirogi cu mărfurile tribului său şi pornea departe într-o expediţie comercială. Era unul dintre căpeteniile cele mai puternice şi cele mai respectate de pe întregul litoral.

Acum pirogile lui Iutramaki se întorceau, ca de obicei, acasă din călătoria lor. Iukkahaga, războinicii şi vislaşii săi îl întîmpinară cu mare alai pe şeful lor cel mare, scoţînd pe braţe din apă pirogile cele grele. Tiu-lu-luk, bătrînul Cian, vrăjitorul său, trimişii şigalisilor şi toţi războinicii din tribul hughilor, numărînd aproape patruzeci de oameni, se ţineau de o parte, aşteptîndu-şi rîndul să se apropie de respectatul lor vecin.

Iutramaki, un om mai în vîrstă, vînjos şi cu faţa lată, îmbrăcat cu pantaloni de piele cu ciucuri la cusături (care nimeriseră aci fără doar şi poate din ţinuturile de dincolo de munţi, de la indienii din preerii), cu o pălărie europeană de fetru moale şi o pelerină scumpă împodobită cu modele, ieşi din barcă, ţinînd în mînă o puşcă englezească cu ţeavă lungă. Era însoţit de două căpetenii din satele lui, îmbrăcate cu pelerine albe din păr de cîine, cu capul descoperit, însă de asemenea cu arma în mînă. Iutramaki îl bătu prieteneşte pe umăr pe Iukkahaga, aplecat respectuos în faţa lui, apoi se aşeză pe piei de urs aşternute în grabă pentru el. Ca să-l ferească de vînt, îi făcură un adăpost de rogojini.

Iutramaki se aşeză şi-i făcu semn lui Iukkahaga să stea alături de el.

— Ce face mama ta, e sănătoasă? întrebă el, şi primind un răspuns afirmativ, adresă aceeaşi întrebare cu privire la Hulaghit şi Guklaţa. Am acolo cîteva daruri pentru ei, adăugă Iutramaki.

Unul dintre războinici se înclină şi aduse din piroga şefului o legătură împachetată cu grijă. Iutramaki se uita atent la nepotul său. Figura largă a bătrînului şef de trib, cu umerii obrajilor proieminenţi şi falca de jos puternică era nemişcată şi plină de o calmă demnitate. Nu era chip să ghiceşti la ce se gîndeşte.

Iukkahaga aştepta în tăcere, într-o atitudine de respect, întrebările unchiului său.

— Te-ai hotărît să vii în ajutorul şigalisilor? întrebă în cele din urmă Iutramaki.

După un răspuns afirmativ din partea lui, Iukkahaga zîmbi uşor şi adăugă.

— Alţii nu se vor lupta cu şigalisii.

Oricît de mult ar fi căutat tînărul şef de trib să păstreze o faţă tot atît de nemişcată ca şi a unchiului său, nu-l mai răbdă inima şi-l privi uimit pe Iutramaki.

— Nu-şi vor răzbuna oare morţii? Au venit doar pe două pirogi înaripate.

— Cea de a doua pirogă este a unui alt totem. Şeful lor cel mare este Chiorul. Il cunosc, căci nu-l văd pentru prima oară. Piroga aceasta vine de la miazănoapte. Ea aparţine altor oameni albi. Chiorului îi place să sfîrşească orice ceartă cu pace, deşi se cunoaşte că este un războinic vestit şi viteaz. Să ştii acest lucru. Acum poţi să-i chemi pe aliaţii tăi. Cine sînt ei?

— Hughii. Tlu-lu-luk.

— E viclean ca o vulpe. Un războinic viteaz, dar un aliat în care nu-ți poți pune nădejdea, un aliat primejdios.

— Știu, răspunse Iukkahaga.

Voi să se ducă să-și cheme aliații, dar Iutramaki îl opri cu un semn al mîinii.

— Este aci și Mautk, fiul fratelui lui Kokveltan, șeful șigalisilor ?

— Da.

— Kokveltan m-a întrebat de Hulaghit.

— De micuța noastră Hulaghit ? făcu Iukkahaga plin de mirare.

— Micuța Hulaghit a împlinit 15 primăveri, spuse Iutramaki, cu un zîmbet ușor. Pentru voi ar fi foarte bine să intrați în legături de rudenie cu tribul șigalisilor. Ar fi foarte bine pentru întregul nostru trib. Acum du-te de-i cheamă pe aliați.

Peste cîteva clipe Iukkahaga se întoarse împreună cu Tlu-lu-luk, Cian, Mautk și tatăl acestuia. După salutările de rigoare, toată lumea se așeză jos și Iutramaki întrebă :

— Dar Kiullut unde este ?

— Și-a pierdut cunoștința. A stat să întrebe duhurile și să le aducă jertfe.

— Ei ! Kiullut a stat să întrebe duhurile ? întrebă Iutramaki plin de interes. Și ce a prevestit ?

— Prevestirile au fost bune, răspunse Iukkahaga. In clipa de față Lohlox e alături de el. Știe să-i aducă îngrijirile de cuviință după vrăjitorie.

— Da, Kiullut este un mare tamagno-us, spuse cu respect Tlu-lu-luk.

Iutramaki plecă ușor capul în semn de încuviințare.

Războinicii kvinececeați aduseră bucatele. Inainte de a trece la mîncare, Iutramaki i se adresă astfel căpeteniei șigalisilor și lui Tlu-lu-luk, care se uita la el cu lingușire.

— Știam de hotărîrea lui Iukkahaga și a lui Tlu-lu-luk de a le veni în ajutor șigalisilor. Este o hotărîre înțeleaptă. Trebuie să ne ajutăm unii pe alții, căci altminteri albii ne vor înrobi foarte curînd. Am cu mine treizeci de războinici dintre cei mai buni ai tribului meu. Cincisprezece dintre ei se vor duce să dea ajutor lui Iukkahaga. Dintre aceștia, cinci au arme de foc și știu să tragă cu ele. Ascultați însă sfatul meu. Dacă oamenii albi vă vor propune pacea, împăcați-vă cu ei ! Iar de veți ajunge la încăierare, nimiciți-i pe toți pînă la ultimul. Altminteri cei care vor scăpa cu viață îi vor aduce pe prietenii lor și se vor răzbuna pe voi. Kokveltan a făcut o greșeală lăsînd să-i scape piroga cu aripile albe. Ar fi putut ușor să pună mîna pe ea. Nu rămăseseră acolo decît șapte oameni albi, dintre care trei răniți. Iată ce am vrut să vă spun, prieteni. Acum să trecem la mîncare, iar apoi, la drum...

Peste un ceas coasta mării era pustie. Pirogile lui Iutramaki porniseră spre miazănoapte, iar cele ale lui Iukkahaga și ale lui Tlu-lu-luk spre miazăzi. Pe locul de popas n-a mai rămas decît nisipul bătătorit, iar în pădure, sub o grămadă de vreascuri, cele două cadavre ale sclavilor aduși ca jertfă.

Lohlox și Kiullut, mai mult morți decît vii, se aflau în piroga cea mare a lui Iukkahaga, care mergea în fruntea flotilei.

Din pricină că în clipa plecării Kiullut nu-și venise încă în fire, printre războinicii kvinececeați se stîrnise mare emoție. Kiullut era în viață, dar nu-și recăpătase cunoștința. Aceasta însemna că sufletul său rătăcește pe undeva în afara trupului. Poate că s-a dus să însoțească sufletele victimelor trimise spre așezările morților. Dacă indienii plecau acum ducînd cu ei trupul neînsuflețit al lui Kiullut, sufletul lui putea să se întoarcă pe malul unde își lăsase trupul, să nu-l găsească pe Kiullut și, din cauza aceasta, să se întîmple tot felul de nenorociri. S-ar putea chiar ca bătrînul vrăjitor să moară.

Iukkahaga, șigalisii și Tlu-lu-luk stăruiau să se plece neîntîrziat. Se grăbeau spre satul șigalisilor ca să ajungă acolo înainte de un eventual atac al albilor; toți ostașii ceilalți însă — și Lohlox mai mult ca oricare — insistau să mai rămînă pînă cînd sufletul vrăjitorului se va fi întors în trupul său.

Iutramaki, care tăcuse pînă atunci, încercă să găsească o ieșire din această situație grea. Cu patul puștii, trase o linie pe nisip din locul unde stătea întins Kiullut și pînă la pirogă, apoi puse alături pieptarul țesut al vrăjitorului și, plecînd de la el, desenă pe nisip o săgeată întoarsă cu ascuțișul spre sud.

— Iată, le spuse el războinicilor, care îi urmăreau mișcările cu interes și stimă, acum sufletul lui Kiullut are să știe în ce parte a plecat trupul lui. Kiullut este un bătrîn înțelept și sufletul lui este deopotrivă de înțelept.

Majoritatea războinicilor au fost de acord cu argumentul lui Iutramaki. Pînă și Lohlox, cel mai greu de împăcat, începuse să șovăie, dar între timp chestiunea se rezolvă de la sine. Kiullut se trezi și ceru să bea apă. Bucuros, Lohlox se repezi spre bătrîn, iar războinicii, vorbind voios între ei, se pregătiră să se îmbarce pe pirogi. În curînd, apele oceanului spumegară sub loviturile lopeților lor.

Vîslașii nu-și cruțau puterile. Totuși la asfințit, mica flotilă mai era încă departe de țintă. Tocmai tîrziu seara, după ce luna nouă se ascunsese în dosul munților, pirogile ocoliră promontoriul și indienii zăriră în mare cîteva lumini. Erau corăbiile oamenilor albi oprite în fața satului șigalisilor.

Pirogile lunecară fără zgomot prin fața lor. Pe corăbii nimeni n-a auzit nici un clipocit, nici un zgomot.

Una după alta, pirogile traseră la mal în locul arătat de tatăl lui Mautk. După ce scoaseră bărcile pe uscat și rînduiră o pază, războinicii obosiți se întinseră să doarmă în timp ce căpeteniile s-au așezat la sfat.

Lohlox îl duse pe Kiullut pe brațe, ca pe un copil, din pirogă pe mal și-l așeză cît mai comod pe o blană de urs.

— Lohlox, se rugă de el Kiullut cu glas stins, spune-i lui Adabkub să-mi stoarcă după obicei niște zeamă de fructe.

Lohlox strînse mîinile slabe și bătrîne ale lui Kiullut.

— Tată! spuse el trist.

De cînd îi trecuse însuflețirea produsă de dansul războinic, o adîncă durere și o milă sfîșietoare față de bătrînul Adabkub îi strîngea lui Lohlox inima.

— Cum ai zis... A, da, da, ...mormăi Kiullut revenindu-și de-a binele și aducîndu-și aminte de cele întîmplate. Să nu-l plîngi, fiul meu. O duce bine acolo. Sufletul lui pășește vesel pe drumul care duce spre așezările morților.

— Adevărat, tată? întrebă Lohlox fără să dea drumul mîinilor lui Kiullut.

— Adevărat, fiul meu. Adabkub a fost un sclav credincios și a murit ca un viteaz întru mărirea tribului kvinececeaților.

Lohlox oftă adînc, îi dădu lui Kiullut drumul și începu să-i pregătească băutura întăritoare, a cărei rețetă o cunoștea bine.

În tabără domnea o liniște deplină. Oceanul clipocea încet, astrele toamnei licăreau în tăcere, iar luminile de pe corăbii se vedeau deasupra apei ca niște stele mari și galbene, coborîte de pe bolta cerului.

— Orașul Ohotsk! Ascu-ultă! se auzea cînd și cînd dintr-acolo glasul depărtat al unui marinar rus.

— Orașul Iarensk! Ascu-ultă! îi răspundea un altul.

— Orașul Tobolsk! Ascu-ultă! răsuna surd de tot glasul celei de a treia santinelă [1])

Lohlox se frămînta, chinuit de un aprig dor.

— Hulaghit. O, Hulaghit, micuța mea surioară! șoptea el încet.

O adiere ușoară de vînt îi mîngîia obrazul și Lohlox își zise că trebuie să fie sufletul fetei adormite, care a venit spre el și-l atinge cu aripile sale. Oftă din nou și-i duse băutura lui Kiullut.

— Tată, spuse el încet după ce bătrînul a băut și i-a înapoiat cornul care-i servea de pahar.

— Ce vrei Lohlox al meu? întrebă cu bunătate Kiullut. După ce prorocea și își săvîrșea vrăjitoriile, bătrînul se muia întotdeauna, devenind slab și bun.

— Tată, repetă Lohlox, sufletul meu se zbate în negura marelui dor și și-a pierdut calea. Ajută-mă, tată!

— Spune-mi Lohlox.

— Mi-a venit timpul să-mi iau o nevastă...

— Ai dreptate. M-am și gîndit la acest lucru, Lohlox.

— Da, tată, dar nu mi-e gîndul decît la Hulaghit.

Lohlox rosti cu greu acest nume.

— Hei! exclamă uimit Kiullut și se ridică în coate, căutînd să distingă în întuneric fața fiului său adoptiv. Ce-ai spus, Lohlox? Am auzit bine?

Tînărul tăcea.

— Lohlox, Lohlox! spuse îndurerat bătrînul după o lungă tăcere. N-ai vorbit tu, acestea nu pot fi vorbele tale.

— E mai presus de puterile mele, tată.

— Da, da! Am știut că așa e. Vorbele acestea nu le-ai rostit tu. Aparțin dușmanilor mei care umblă să mi te ia. Ai fost vrăjit, Lohlox, și bănuiesc cine a pus la cale această mîrșăvie. Mîine, după ce-i vom fi ucis pe oamenii albi, mîine seară voi îmbrăca veșmintele mele de tamagno-us. Voi face vrăji și voi rosti cele mai înspăimîntătoare descîntece, ca să aflu cine a tras pe capul nostru această nenorocire și te voi scăpa, Lohlox. Sufletul tău va fi din nou curat ca zăpada înălțimilor. O vei uita pe Hulaghit.

— Dar nu vreau s-o uit și nu voi îngădui să devină nevasta altuia! răspunse cu înflăcărare Lohlox. Și poate că din cauză că

---

[1]) Pe vremea aceea santinelele se strigau între ele rostind numele orașului lor natal.

vorbea cu glas încet, asurzit, cuvintele lui sunau şi mai hotărît, şi mai neînduplecat.

— Taci, prostule! spuse Kiullut. Vrei să atragi asupra tribului nostru mînia duhurilor? Vrei ca poporul tău să fie lovit de cele mai înspăimîntătoare nenorociri?

— Nu, nu! Nu vreau să aduc nenorociri tribului meu, răspunse Lohlox. Ştiu că nu este voie să-ţi alegi nevastă din propriul tău totem. Dar tu eşti înţelept tată, eşti un mare tamagno-us şi mă poţi ajuta! Doar înţelepţii ştiu cum trebuie să te porţi cu duhurile şi fac cu putinţă lucrurile cele mai cu neputinţă.

— Despre ce vorbeşti, Lohlox? spuse cu amărăciune bătrînul vrăjitor.

— Spun adevărul curat, tată, răspunse Lohlox, stăpînit de o înflăcărată nădejde, cu o grabă ce nu se cuvenea unui războinic indian. Iată, de pildă, Tlu-lu-luk n-ar fi trebuit să devină şeful hughilor n-avea dreptul la acest lucru, dar bătrînul lor şef, Kiuta, nu voia să-i treacă puterea nepotului său, ci să lase moştenitor pe Tlu-lu-luk, să-i lase lui toate pirogile şi toate lucrurile sale. Şi iată că, pentru a face aceasta, l-a însurat pe Tlu-lu-luk cu mîna lui şi l-a făcut moştenitorul său. Iar bătrînul Cian a vrăjit de la asfinţit şi pînă în zori ca să facă duhurile să creadă că mîna lui Kiuta nici nu este mîna, ci fiica acestuia. Şi totul a mers bine, deşi toată lumea ştie că acel Kiuta n-a avut niciodată o fată... Iar acum Kiuta a murit şi Tlu-lu-luk i-a preluat moştenirea...

Vorbele grăbite ale lui Lohlox fură întrerupte de rîsul tremurător şi ironic al lui Kiullut. Tînărul războinic tăcu, ca şi cum s-ar fi lovit în fugă de un zid apărut în calea lui.

— Zi aşa Lohlox! Dar de ce-mi povesteşti mie asta? Le cunosc mai bine decît tine. Cian e un înşelător de rînd. Pentru măiestria cu care minte duhurile şi oamenii a primit o pirogă mare şi nouă, patru sclavi şi o placă de aramă... Dar duhurile încă nu şi-au spus cuvîntul! Glasul bătrînului suna ameninţător şi atît de puternic încît pînă şi războinicii care dormeau în apropiere s-au trezit şi şi-au ridicat capul.

— Duhurile îşi vor vărsa odată şi odată mînia asupra hughilor şi răzbunarea lor va fi înspăimîntătoare!

Bătrînul vorbea acum din nou în şoaptă:

— Nu, băiatul meu, nu, Lohlox, nu voi recurge la vicleşuguri nici măcar de dragul fericirii tale, al scăpării tale. Chiar mîine îmi voi pune în joc toată arta ca să te scap de înrîurirea proastă a acelui tamagno-us duşmănos...

Bătrînul tăcu şi-şi puse mîna, cu o neaşteptată duioşie pe umărul lui Lohlox.

Cuprins de neagră deznădejde, Lohlox îşi lăsă capul în piept.

— Îmi voi da toată osteneala, voi pune în joc toate cunoştinţele mele şi dacă nici aşa nu reuşesc să te scap, atunci să pleci din satul lui Iukkahaga şi să te duci la capul Ozek. Poate că acolo sufletul tău îşi va găsi împăcarea, iar inima mîngîiere. Făgăduieşte-mi acest lucru, Lohlox.

— Nu ştiu... Nu ştiu... răspunse răguşit Lohlox fără a-şi ridica fruntea.

Bătrînul oftă din greu ; căuta să pătrundă cu privirea întunericul nopții. Lohlox tăcea copleșit de gînduri neobișnuite. Străvechile orînduiri ale tribului, care făceau parte din trupul și sîngele lui, începuseră să pună din nou stăpînire pe sufletul lui. Era neputincios în fața datinilor rămase din bătrîni. Tribul nu le va îngădui, lui și Hulaghitei, să devină bărbat și soție. Tribul este supus voinței duhurilor. Să plece cu ea ? Încotro ? Într-un trib străin vor fi cei din urmă oameni. I-o vor lua pe Hulaghit, iar pe el îl vor face sclav. Dar chiar și dacă i-ar primi ca pe niște egali, parcă n-ar fi același lucru : cum ar putea să scape de răzbunarea duhurilor ? Și apoi duhurile nu se vor răzbuna numai pe el, ci pe întregul neam al kvinececeaților, pentru care Lohlox e gata oricînd, chiar și acum, să-și verse sîngele. Ce-i drept, nimeni nu-i cere sîngele lui ; trebuie însă să renunțe la Hulaghit în numele dragostei pentru tribul său. Iar ca să renunțe la Hulaghit este și mai greu decît să moară...

— Lohlox, spuse deodată Kiullut, nu știi ce este dincolo, după duna aceea ?

Lohlox nu răspunse îndată; se întorcea încet la realitate.

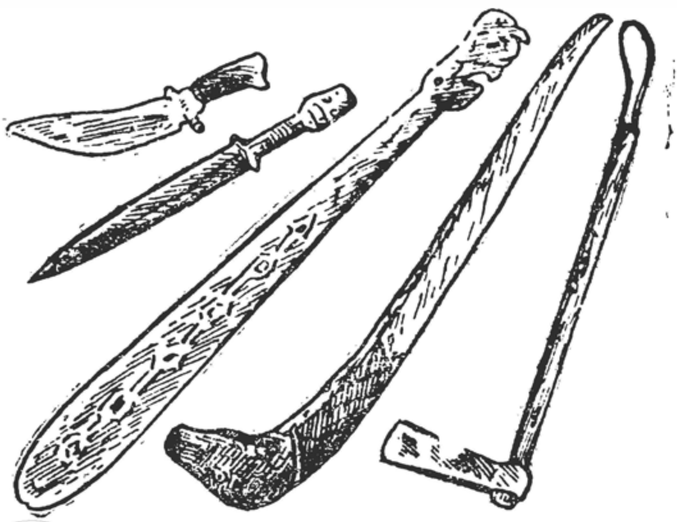
— Dincolo ?... E tabăra șigalisilor.

— O fi așezat Iukkahaga pază pe această dună ?

— Nu. Pentru ce ?

— Iukkahaga e nobil din fire și plin de încredere. Șigalisii sînt prieteni cu noi, totuși nu trebuie să fim ușuratici nici atunci cînd

Arme

este vorba de cei mai buni aliaţi ai noştri. Aşa ne învaţă înţelepciunea tuturor timpurilor. Ia-ţi suliţa, Lohlox, du-te şi te culcă pe acea dună. Şi urmăreşte de acolo tabăra şigalisilor. Du-te, fiul meu, iar eu mă voi gîndi la tine...

Lohlox se supuse în tăcere.

SOARELE PLUTEŞTE DEASUPRA LUMII

Oricît de emoţionat a fost Kiullut de mărturisirile lui Lohlox, totuşi somnul l-a doborît curînd. Era obosit de vrăjitoriile lui.

Se trezi cînd era încă întuneric. Ceilalţi indieni — războinici şi vîslaşi — mai dormeau încă pe nisip sub pirogile răsturnate.

Înfăşurat într-o pelerină moale şi albă de blană de berbec sălbatic, Kiullut porni să urce duna la picioarele căreia se întindea tabăra. Sub picioarele goale, bătrînul simţea răceala nisipului umed. Nu sufla pic de vînt. Oceanul vuia alene şi ritmic, întunecat sub cerul plin de stele.

Pe muchia dunei, o siluetă se ridică întru întîmpinarea bătrînului.

— Odihneşte-te Lohlox, spuse încet Kiullut. Rămîn de veghe în locul tău.

Plecîndu-şi suliţa, tînărul războinic trecu fără zgomot prin faţa lui Kiullut, coborî în fugă povîrnişul şi se mistui în întuneric.

Picioarele bătrînului călcară pe nisipul încălzit de trupul lui Lohlox. Ingropîndu-şi cu plăcere degetele goale în nisipul cald, Kiullut se aşeză şi, cu genunchii la bărbie, privea stelele care licăreau în adîncul bolţii, deasupra oceanului întunecat.

După poziţia Căii Lactee, îşi dădea seama că se apropie zorile. Urechea ascuţită a unchiaşului desprinse, în clipocitul lenevos al valurilor, un freamăt uşor venind din spatele lui. Era vîntul din faptul dimineţii, trecînd pe deasupra pădurilor de cedru roşu care mărgineau litoralul. Kiullut întoarse capul şi o adiere uşoară îi răcori obrazul zbîrcit. Bătrînul indian trase cu plăcere în piept mireasma cetinei de cedru, adusă de vînt, apoi începu din nou să privească cerul căutînd să prindă clipa în care stelele vor începe să pălească şi să dispară. Umbrele nopţii se risipeau încet. Dar soarele mai zăbovea încă departe, dincolo de lanţurile muntoase...

Bătrînul Kiullut văzuse de mii de ori întunericul nopţii fugind din faţa soarelui de dimineaţă. De nenumărate ori ziua se stinsese sub ochii lui, locul ei fiind luat de întunericul nopţii.

Anotimpurile calde şi reci se schimbau rînd pe rînd. Totdeauna la aceleaşi date, pîlcuri nerăbdătoare de somoni porneau în iureş nestăvilit în susul rîului ca să-şi depună icrele. Îndeplineau eterna lege a vieţii. Se duceau să moară, ca să facă loc generaţiilor noi care vor ieşi din miliarde de icre depuse de somonii cei bătrîni. Munţii stăteau neclintiţi în veşmîntul pădurilor de cedru. Fluviile curgeau neîncetat spre mare. Oamenii se năşteau, creşteau, apoi plecau spre locuinţele morţilor. Trăiau după legi veşnice şi neschimbate, care se transmiteau din tată în fiu.

Viața nu era ușoară, dar nestrămutarea așezărilor ei o făceau frumoasă pentru Kiullut. Bătrînul se străduia cu drag să păstreze în minte toate datinele complicate pe care neamul kvinececeaților le-a urmat din generație în generație.

Jumătate din zilele vieții lui trăise in fericita necunoștință a faptului că mai există și o altă viață, alte obiceiuri. Dar cînd a ajuns bărbat în floarea vîrstei și plin de puteri, cînd a început să fie vestit prin înțelepciunea și cunoștințele lui și a fost recunoscut mare tamagno-us, de o seamă cu cei mai bătrîni înțelepți ai neamului său, deodată ceva s-a schimbat pe pămînt. Se tulburase însăși orînduirea lucrurilor, neschimbată de la facerea lumii.

La început, au fost numai zvonuri. Din trib în trib, venind din nordul îndepărtat, unde zăpezile nu se topesc o bună parte din an, au ajuns la urechile lor știrea despre niște oameni necunoscuți și uimitori.

Veneau dinspre ocean, din partea în care asfințește soarele. Pluteau în pirogi uriașe cu aripi albe. Fețele acestor oameni erau acoperite cu păr lung și des. Tunetul și fulgerele ascultau de porunca lor. În schimbul peștelui, blănurilor și al pieilor de animale marine și de pădure, dădeau mărgele frumoase, cuțite ascuțite cum nu s-a mai văzut și topoare dintr-o piatră stranie, nespus de tare, lucioasă și grea...

Apoi a venit vestea și din sudul îndepărtat cum că alți oameni albi au început să se așeze în țara unde nu-i niciodată zăpadă. Și aceștia chemau tunetele și trăsnetele asupra băștinașilor [1]).

Chiar și acum, după mulți ani, bătrînul se încruntă aducîndu-și aminte de teama nelămurită și de presimțirile rele care-i umpluseră atunci sufletul. De atunci au trecut decenii și Kiullut a văzut chiar și pirogi înaripate, și oameni albi.

Veneau, făceau negoț cu indienii, uneori se băteau cu ei. Indienii îi urau și se temeau de ei.

Cel mai mult îi ura Kiullut. Fiecare vizită a pirogilor cu aripi albe lăsa o nouă urmă în viața tribului. Cuțitele, topoarele și cazanele de fier nu mai erau o raritate în casele de lemn ale kvinececeaților, cu toate că indienii se mai serveau și acum de obișnuitele lor unelte din piatră și din os de balenă, făcute trainic și cu multă migală. Mulți indieni se învățaseră cu „apa de foc care dă bucurie" pe care o vindeau oamenii albi. În jurul deprinderilor noi începuseră să se creeze noi obiceiuri... Lumea tinereții lui Kiullut, o lume minunată cu așezări trainice, se schimba în fiecare an.

Viața lui Kiullut era acum un chin. Trebuia să lupte cu înverșunare pentru datinile străvechi. Încă din ajun, îl jertfise pe Adabkub dorinței sale de a păstra obiceiurile strămoșești. Adabkub n-a fost un simplu sclav. Bătrînul își încleștă cu putere fălcile, căutînd să alunge gîndurile nepoftite care-i scădeau puterile de vrăjitor și energia lui de apărător al legii. Ieri l-a pierdut pe Adabkub, acum este pe cale de a-l pierde pe Lohlox. Kiullut era convins că tînărul fusese „deochiat" de un vrăjitor rival. Dar de cine anume? Trebuia să se lupte... Dar în fundul sufletului său se ascundea o umbră de îndoială și aceasta era înspăimîntător. Totul se punea în mișcare, totul se schimba, se clătina, pînă și vechea lui neînduplecare...

---

[1]) În cel de al 8-lea deceniu al secolului al XVIII-lea un călugăr franciscan a întemeiat prima misiune spaniolă din California.

Din cauza acestor gînduri, o teamă nelămurită cuprinse sufletul bătrînului, aşa cum i se întîmpla întotdeauna în asemenea cazuri. Începu să privească cerul cu o privire cercetătoare şi plină de dor, căutînd să prindă semnele prevestitoare ale zorilor apropiate, întrebînd ziua care se năştea despre soarta poporului lui.

— Sînt bătrîn şi în curind voi pleca spre aşezările morţilor, unde totul este neschimbat de veacuri şi va rămîne aşa pe vecie... Dar ce se va petrece aci, pe pămînt, cu poporul meu, cu tribul kvinececeaţilor ?

Mişcîndu-şi fără un sunet buzele, bătrînul căuta să ghicească viitorul privind norii care se îngrămădeau spre asfinţit, deasupra oceanului, luminaţi de primele licăriri ale zorilor. Căuta să ghicească viitorul după formele şi felul în care era luminat lanţul masiv al norilor care pluteau încet, măreţ pe cer.

Alungînd din faţa lui vălul nopţii, care se subţia din ce în ce, soarele lumină şi malul lung de nisip pe care-şi petrecuseră noaptea războinicii din tribul kvinececeaţilor, ca şi corăbiile albilor oprite cam la o milă depărtare de coastă. Văzîndu-le, in ochii lui Kiullut se aprinseră licăriri de ură.

— Fie ca sîngele cerului, sîngele roşu al norilor să se prefacă astăzi în rîuri de sînge — sîngele vostru ! spuse Kiullut întinzîndu-şi braţul în direcţia oamenilor albi.

(Continuare şi sfîrşit în numărul 7.)

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN"

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa: București, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piața Scînteii Nr. 1, Redacția revistei „Știință și Tehnică".

Colecția „Povestiri științifico-fantastice" apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor:

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

2012

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

CLUB

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviligheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

1 leu